

Keywords: organizational structure, custom organs, specialized custom establishments, custom activity, functions of customs, task of custom service, custom control.

УДК 351.761.3
Ю. В. Махонін

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ УПРАВЛІННЯ БОРТЬБИ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ НАРКОТИКІВ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ: ПИТАННЯ СЬОГОДЕННЯ

На основі аналізу позицію вчених визначено поняття правового регулювання діяльності Управління боротьби з незаконним обігом наркотиків Міністерства внутрішніх справ України, а також зроблено висновок про існування трьох груп правових норм, якими врегульовано діяльність Управління та звернуто увагу на переважання відомчих нормативно-правових актів у системі правового регулювання діяльності Управління.

Ключові слова: наркотичні засоби, психотропні речовини, незаконний обіг наркотиків, правове регулювання, удосконалення законодавства.

Недосконалість державної системи управління у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, відсутність координації та консолідації зусиль органів виконавчої влади, збільшення обсягів вживання наркотичних засобів та психотропних речовин не за медичним призначенням створює безпосередню загрозу національній безпеці держави.

Щороку особами, які перебувають у стані наркотичного сп'яніння, скоюється від 10 до 14 тис. злочинів, серед яких убивства, розбійні напади, грабежі та крадіжки. Органами внутрішніх справ щорічно виявляються та беруться на облік приблизно 30 тис. осіб, які вживають не за медичним призначенням наркотичні засоби та психотропні речовини, а також лікарські засоби, зловживання якими може викликати наркотичну залежність.

До активізації незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин призводить також неналежний контроль за використанням прекурсорів заводами та підприємствами, діяльність яких пов'язана з їх застосуванням, а також їх незаконне виробництво та ввезення на територію України [1].

Особливе місце в системі МВС України щодо протидії цьому небезпечному явищу займає Управління боротьби з незаконним обігом наркотиків Міністерства внутрішніх справ України (УБНОН МВС України). У той же час, його діяльність, як і будь-якого державного органу, вимагає відповідної правової регламентації, що

забезпечує виконання покладених на них законом повноважень. Необхідність такої правової регламентації діяльності державних органів обумовлена принципом правової держави, закріпленим Конституцією України.

Проблема правового регулювання суспільних відносин досліджувалась у роботах таких вчених, як С. С. Алексєєв, Р. Ф. Халфіна, О. Ф. Скакун та ін. Правове регулювання діяльності правоохоронних органів України було предметом наукового дослідження О. М. Бандурки, І. П. Голосніченка, А. Т. Комзюка, О. В. Негодченка, В. І. Олефіра, М. М. Тищенко та ін. Праці зазначених науковців покладено в основу цієї статті з метою вироблення пропозицій щодо вдосконалення правової регламентації діяльності УБНОН МВС України.

Передусім, у теорії права поняття правового регулювання узагальнено розглядають наближеним за своїм змістом поняттям до категорії форми права, під якими розуміють державно-офіційні способи закріплення і зовнішнього прояву правових норм [2]. Правове регулювання є зовнішнім впливом на обов'язкову чи дозволену поведінку суб'єктів відповідних суспільних відносин [3, с. 484; 4, с. 217], або дією права на суспільні відносини за допомогою певних юридичних засобів, насамперед, правових приписів.

Отже, погоджуємося з думкою, що сутність правового регулювання і полягає у дії за допомогою правових норм та інших юридичних засобів на поведінку осіб з метою упорядкування, охорони та розвитку суспільних відносин.

В. М. Горшенєв, у свою чергу, під правовим регулюванням розуміє сукупність різних форм та засобів юридичної дії держави на поведінку учасників суспільних відносин, здійснюваних в інтересах всього суспільства або певного колективу з метою підпорядкування окремих суб'єктів встановленому у суспільстві правопорядку [5, с. 19–20].

На думку А. Т. Комзюка, правове регулювання – це специфічний вплив, який здійснюється правом як особливим нормативним інституційним регулятором. При цьому правове регулювання має цілеспрямований, організаційний, результативний характер і здійснюється за допомогою цілісної системи засобів, що реально виражають саму матерію права як нормативного інституту утворення – регулятора [6, с. 47].

А. Ю. Лісіцин наголошує, що правове регулювання будь-яких суспільних відносин має власний специфічний механізм, дія якого реалізується через спеціальний комплекс юридичних засобів, що мають назву «правовий режим» [7, с. 57–58].

Отже, правове регулювання, по-перше, за своєю природою є специфічним різновидом соціального регулювання, націленим на досягнення певних результатів у житті суспільства; по-друге, здійснюється за допомогою цілісної системи засобів, що реально

виражають саму матерію права як нормативного інституційного утворення – регулятора [8, с. 207].

Виходячи з вищевикладеного, загальне правове регулювання має такі ознаки: правове регулювання – це різновид соціального регулювання; за допомогою правового регулювання відносини між суб'єктами набувають певної правової форми, яка має державно-владний характер, тобто в юридичних нормах держава вказує міру можливої та належної поведінки; правове регулювання має конкретний характер тому, що завжди пов'язане з реальними відносинами; правове регулювання має цілеспрямований характер, воно служить справі задоволення законних інтересів суб'єктів права; правове регулювання здійснюється за допомогою правових засобів, які забезпечують його ефективність; правове регулювання гарантує доведення норм права до їх виконання [9, с. 529–530].

Необхідно погодитись із І. М. Шопіною щодо різноманітності поглядів на розуміння правового регулювання. Дослідниця наводить його визначення в інструментальному аспекті, інституційному аспекті, нормативно-юридичному та діяльнісному аспекті.

Ми будемо розуміти поняття правового регулювання в нормативно-юридичному аспекті. Так, у нормативно-юридичному аспекті правове регулювання – це здійснюване за допомогою спеціальних юридичних засобів упорядкування суспільних відносин, що включає їх юридичне закріплення, охорону, контроль за їх стабільністю та відновлення у випадку порушення [10, с. 1059].

У свою чергу, сукупність правових засобів, за допомогою яких поведінка суб'єктів суспільних відносин приводиться у відповідність до вимог і дозволів, що містяться у нормах права, називається механізмом правового регулювання суспільних відносин [4, с. 220].

В. Є. Краснянський під механізмом правового регулювання розуміє єдність усієї сукупності юридичних засобів, за допомогою яких забезпечується правовий вплив на суспільні відносини [3, с. 484]. Схожої думки дотримуються А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, В. П. Пастухов та О. Д. Тихомиров, які механізм правового регулювання суспільних відносин визначають, як сукупність правових засобів, за допомогою яких поведінка суб'єктів суспільних відносин приводиться у відповідність із вимогами і дозволами, що містяться у нормах права [4, с. 220].

Таким чином, особливою ознакою правового регулювання є наявність специфічного механізму, що забезпечує ефективність правового впливу на суспільні відносини, при цьому сукупність правових засобів, за допомогою яких саме здійснюється такий вплив, і складають поняття механізму правового регулювання.

Характеризуючи правове регулювання діяльності УБНОН МВС України, доцільно першочергово розглянути його суб'єктів. Так, серед основних суб'єктів правового регулювання діяльності УБНОН МВС України маємо зазначити Верховну Раду України, Президента

України, Кабінет Міністрів України та Міністерство внутрішніх справ України. Вони наділяються різними повноваженнями щодо регулювання діяльності Управління та їх нормотворча діяльність формує правову основу його функціонування.

Таким чином, на основі вищезазначеного правове регулювання діяльності УБНОН МВС України можна розглядати як комплекс правових засобів і норм, що застосовується у встановленому порядку уповноваженими суб'єктами до впорядкування суспільних відносин з організації та діяльності зазначеного підрозділу із забезпечення реалізації своїх повноважень.

Як відомо, основою правового регулювання є юридичні норми. Вони містяться, головним чином, у нормативних актах – офіційних документах органів законодавчої або виконавчої влади. Норма права, регламентуючи суспільні відносини, надає їм юридичної форми, його учасники стають суб'єктами права, які взаємопов'язані суб'єктивними правами та юридичними обов'язками [4, с. 220].

Норми, які визначають повноваження УБНОН МВС України, методи та форми діяльності з метою захисту громадської безпеки є матеріально-правовою основою цієї діяльності. До них належать відповідні норми Конституції України, законів України «Про міліцію», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» та ін.

Норми, які встановлюють порядок здійснення УБНОН МВС України управлінської діяльності, а також участі останньої у процесі розгляду справ щодо порушень законодавства у зазначеній сфері, складають процесуально-правову основу їх діяльності. Серед процесуальних норм слід виокремлювати норми адміністративного права і кримінально-процесуального права. Необхідність такого виокремлення ґрунтується на складній правовій природі відносин, учасником яких є УБНОН МВС України.

Для розмежування адміністративно-правових та кримінально-процесуальних відносин за участю УБНОН МВС України слід спиратись на доктринальні положення теорій адміністративного та кримінально-процесуального права.

У теорії адміністративного права сформульовані загальні та особливі риси адміністративно-правових норм [11, с. 11–12]. Загальними рисами є такі: 1) встановлення, санкціонування чи ратифікація державою, звідси їх державно-владний характер; 2) формальна визначеність загальнообов'язкових правил поведінки; 3) закріплення у правових актах, що видаються компетентними державними органами; 4) двосторонній характер; 5) визначають певні варіанти поведінки; 6) дотримання забезпечується застосуванням примусових та організаційних, стимулюючих, роз'яснювальних та інших заходів.

Особливими рисами норм є те, що: 1) предметом регулювання є суспільні відносини у сфері функціонування управлінських інститутів публічної влади, і тому мета – у забезпеченні організації та упорядкованості дій суб'єктів управлінської діяльності, створення умов для реалізації і захисту прав і свобод громадян, відносно яких управлінська діяльність здійснюється; 2) переважна більшість норм має імперативний характер, а частина норм має ознаки диспозитивності; 3) пряме застосування санкцій, встановлених адміністративно-правовою нормою; 4) адміністративно-правові норми часто встановлюються у процесі реалізації повноважень виконавчої влади і безпосередньо її суб'єктами.

Отже, предметом адміністративно-правового регулювання є не уся діяльність УБНОН МВС України, але та її частина, яка стосується використання приписів, встановлення заборон, надання дозволів. Запропонований підхід, який передбачає поділ правових засад діяльності УБНОН МВС України на матеріальні і процесуальні, відповідає положенням теорії права щодо видів правових норм, які приймаються з метою регулювання суспільних відносин у сфері державного управління [12, с. 41–43]. До того ж, такий підхід дозволяє вирішити практичні проблеми удосконалення чинного законодавства з питань захисту громадської безпеки.

Дослідниками проблем адміністративного процесу доведено, що до матеріального права належать норми, які встановлюють компетенцію та способи поведінки суб'єктів адміністративно-процесуальної діяльності і містяться у процесуальних за характером законодавчих актах [13, с. 10–11].

Так, О. М. Бандурка та М. М. Тищенко особливостями адміністративно-процесуальних норм називають те, що вони: приймаються не лише законодавчим органом держави, але й виконавчими органами різного рівня; реалізуються широким колом суб'єктів, на відміну від кримінально-процесуальних та цивільно-процесуальних норм, які реалізуються судовими органами, органами досудового розслідування та іншими суб'єктами, встановленими Кримінальним процесуальним кодексом України та Цивільним процесуальним кодексом України; якщо у цивільному та кримінальному процесі процесуальні норми сконцентровані у відповідних кодексах, то адміністративно-процесуальні норми можуть являти собою як відносно крупні сукупності (наприклад, процесуальна частина Кодексу України про адміністративні правопорушення), так і окремі процесуальні правила, які містяться в адміністративних актах матеріально-правового змісту, а також матеріально-правових актах інших галузей права; адміністративно-процесуальні норми значно меншою мірою спрямовані на регламентацію правовідносин, які мають юрисдикційний характер [14, с. 47–50].

Ці теоретичні положення можна доповнити висновками інших дослідників-процесуалістів і визначити наступні ключові теоретичні

положення щодо рис адміністративно-процесуальних норм: адміністративно-процесуальні норми походять від матеріальних норм адміністративного права; адміністративно-процесуальні норми можуть міститись як в адміністративних актах матеріально-правового змісту, так і матеріально-правових актах інших галузей права; адміністративно-процесуальні норми часто встановлюються у процесі реалізації повноважень виконавчої влади і безпосередньо її суб'єктами; адміністративно-процесуальна норма ніколи не регулює процедуру реалізації матеріальної норми від самого початку до завершення; мета адміністративно-процесуальної норми – забезпечення організації та впорядкованості дій суб'єктів управлінської діяльності, створення умов для реалізації та захисту прав і свобод громадян, відносно яких здійснюється управлінська діяльність.

Таким чином, норми, які визначають повноваження УБНОН МВС України як суб'єкта профілактики правопорушень у галузі боротьби з незаконним обігом наркотиків, є матеріально-правовою основою цієї діяльності. Норми, які встановлюють порядок діяльності УБНОН МВС України, а також участі останніх у процесі розгляду справ щодо порушень закону, утворюють її процесуально-правову основу.

Так, С. С. Алексєєв головною ознакою, яка визначає місце того чи іншого акта в ієрархічній структурі, визначає його юридичну силу, яка є якісним показником, що відображає ступінь підпорядкування нормативного акта актам вищих органів [15, с. 42–43].

О. Ф. Скакун, у свою чергу, проводячи класифікацію норм права, розподіляє їх за суб'єктами нормотворчості, юридичною силою, порядком прийняття, порядком набрання чинності та дії тощо [9, с. 341–374]. Враховуючи всі наведені позиції, вважаємо за доцільне всі нормативно-правові акти, що регулюють діяльність УБНОН МВС України, умовно поділити на три групи.

До першої групи відносяться нормативні акти, що видаються вищими органами державної влади України, у яких містяться, як правило, норми загального характеру. До них слід віднести: Конституцію України, закони, укази і розпорядження Президента України, постанови Верховної Ради України, постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України, рішення місцевих адміністрацій.

Другу групу утворюють акти відомчого характеру, які більш конкретно регламентують діяльність щодо боротьби з незаконним обігом наркотиків, а третю групу норм, – акти органів місцевого самоврядування.

Розглянемо деякі з них більш докладно. Так, норми, які містяться у Конституції України, безпосередньо не регламентують діяльність міліції, в тому числі УБНОН МВС України, однак її положення є основою для прийняття інших нормативно-правових актів, а також визначають основні принципи та завдання діяльності міліції як державного органу. Серед них такі конституційні положення, як право громадян на захист власного життя, здоров'я та життя,

здоров'я інших осіб від протиправних посягань; захист життя і здоров'я громадян є обов'язком держави, а, отже й міліції [16]. Крім того, у Конституції та законах України закріплені основні ідеї та положення, на яких базується її устрій, порядок функціонування та повноваження.

Крім того, підрозділи МВС відповідно до ст. 2 Закону України «Про міліцію» відповідно до свого правового статусу реалізують функції боротьби зі злочинністю. Так, їх основними завданнями є забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів; запобігання правопорушенням та їх припинення; охорона і забезпечення громадського порядку; виявлення і розкриття злочинів, розшук осіб, які їх вчинили; захист власності від злочинних посягань; виконання адміністративних стягнень; участь у наданні соціальної та правової допомоги громадянам, сприяння у межах своєї компетенції державним органам, підприємствам, установам і організаціям у виконанні покладених на них законом обов'язків.

УБНОН МВС України як система оперативних підрозділів у своїй діяльності керується Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність», особливе місце якого в системі нормативних актів полягає в тому, що: на вищому рівні законодавчої влади врегульовані загальні організаційно-тактичні основи цієї діяльності; Закон став основою, на якій розробляються відомчі нормативні акти, що регулюють діяльність суб'єктів ОРД; цей Закон привселюдно визначив необхідність здійснення оперативно-розшукової діяльності для боротьби зі злочинністю.

Також з метою реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів, а також налагодження дієвої співпраці правоохоронних органів та центральних і місцевих органів виконавчої влади у зазначеній сфері прийнято Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 вересня 2010 р. № 1808-р «Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011–2015 роки» [1]. Оскільки вживання наркотичних засобів та психотропних речовин призводить до погіршення здоров'я нації та підвищення рівня захворюваності населення на особливо небезпечні хвороби, зокрема ВІЛ-інфекцію/СНІД, туберкульоз, а також до загострення соціальних проблем (жорстоке та недбале ставлення до дітей, збільшення кількості дорожньо-транспортних пригод, нещасних випадків на виробництві, зниження продуктивності праці). Погіршення соціально-економічної ситуації в державі негативно позначається на криміногенній ситуації, зумовлює необхідність формування принципово нових підходів до розв'язання проблем у сфері профілактики правопорушень у сфері незаконного обігу наркотиків, у тому числі таким підрозділом, як УБНОН МВС України.

Крім того, у своїй діяльності УБНОН МВС України керується:

– Законом України «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори», який визначає правові та організаційні засади державної політики щодо обігу в Україні наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та встановлює порядок державного контролю в зазначеній сфері;

– Законом України «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними», який визначає систему заходів в Україні, спрямованих проти незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживання ними тощо;

– Постановою Кабінету Міністрів України від 3 лютого 1997 р. № 146 «Про затвердження Порядку видачі дозволів на право ввезення на територію України, вивезення з території України або транзиту через територію України наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів»;

– Постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2001 р. № 106 «Про затвердження порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів у лікувально-профілактичних закладах та установах»;

– Постановою Кабінету Міністрів України від 3 червня 2009 р. № 589 «Про затвердження Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом» тощо;

– Постановою Верховного Суду України від 26 квітня 2002 р. № 4 «Про судову практику в справах про злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів».

Відомчими нормативно-правовими актами: наказом МВС України від 1 березня 2012 р. № 173 «Про затвердження Положення про Управління боротьби з незаконним обігом наркотиків МВС України»; спільним наказом МВС України, МОЗ України, Генеральної прокуратури України, Мін'юсту України від 10 жовтня 1997 р. № 680/306/21/66/5 «Про затвердження Інструкції про порядок виявлення та постановки на облік осіб, які незаконно вживають наркотичні засоби або психотропні речовини»; наказом МВС України від 15 травня 2009 р. № 216 «Про затвердження Вимог до об'єктів і приміщень, призначених для здійснення діяльності з обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, прекурсорів та зберігання вилучених з незаконного обігу таких засобів і речовин», наказом МВС України від 27 жовтня 2010 р. № 507 «Про затвердження Порядку організації охорони об'єктів і приміщень, у яких культивуються, використовуються, зберігаються та знищуються нарковмісні рослини, а також використовується, зберігається та знищується отримана з них готова продукція чи відходи таких рослин», спільним наказом МВС та МОЗ України від 16 червня 1998 р. № 158/417 «Про затвердження Порядку проведення

медичного огляду та медичного обстеження осіб, які зловживають наркотичними засобами або психотропними речовинами» тощо.

Третю групу норм складають нормативно-правові акти органів місцевого самоврядування, до яких можна віднести: Програму профілактики правопорушень у Харківській області на 2011–2015 роки, затверджену рішенням Харківської обласної ради від 17 лютого 2011 р. № 82-VI; Програму соціального захисту населення Харківської області на 2011–2015 роки, затверджену рішенням Харківської обласної ради від 17 лютого 2011 р. № 78-VI та ін.

Цей перелік нормативно-правових актів не подано вичерпним, оскільки багатогранність і специфічність діяльності УБНОН МВС України обумовлює необхідність докладного правового регулювання на кожній стадії та етапі реалізації своїх повноважень. Таким чином, особливостями правового регулювання діяльності УБНОН МВС України виступають: а) існування трьох груп правових норм, якими врегульовано її діяльність; б) переважання відомчих нормативно-правових актів у системі правового регулювання діяльності Управління.

Доведено, що однією з початкових, вихідних ланок правового регулювання є юридичні норми, які складають основу механізму правового регулювання. Норми, які визначають повноваження УБНОН МВС України як суб'єкта профілактики правопорушень у сфері протидії наркозлочинності, а також наявної інформації про джерела і шляхи надходження в незаконний обіг наркотичних засобів, є матеріально-правовою основою цієї діяльності. Норми, які встановлюють порядок діяльності УБНОН МВС України, а також участі останніх у процесі розгляду справ щодо порушень закону, утворюють її процесуально-правову основу.

Тому існує постійна необхідність в удосконаленні окремих положень відповідних законодавчих та підзаконних нормативно-правових актів з метою поліпшення діяльності УБНОН МВС України щодо протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів та попередження поширення наркоманії.

Список використаних джерел: 1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері протидії поширенню наркоманії, боротьби з незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин та прекурсорів на 2011–2015 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09.2010 № 1808-р // Офіційний вісник України. – 2010. – № 70. – Ст. 2533. 2. Загальна теорія держави і права : підручник / [М. В. Цвік, В. Д. Ткаченко, Л. Л. Богачова та ін.] ; за ред. М. В. Цвіка, В. Д. Ткаченка, О. В. Петришина. – Х. : Право, 2002. – 432 с. 3. Теория государства и права / [В. А. Козлов, К. Е. Ливанцев, А. И. Королев и др.] ; под ред. А. И. Королева, Л. С. Явича. – [2-е изд.]. – Л. : Изд-во Ленингр. ун-та, 1987. – 552 с. 4. Загальна теорія держави і права : навч. посіб. / [А. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.] ; за ред. В. В. Копейчикова. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 320 с. 5. Горшенев В. М. Способы и организационные формы правового регулирования в социалистическом обществе / В. М. Горшенев. – М. : Юрид. лит., 1972. – 258 с. 6. Комзюк А. Т. Заходи адміністративного примусу в правоохоронній діяльності міліції: поняття,

види та організаційно-правові питання реалізації : монографія / А. Т. Комзюк ; за заг. ред. О. М. Бандурки. – Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. – 336 с.

7. Лисицын А. Ю. Правовой режим осуществления валютных операций, связанных с обращением ценных бумаг / А. Ю. Лисицын // Финансовое право. – 2003. – № 1. – С. 55–60.

8. Общая теория права / под ред. А. С. Пиголкин. – М., 1994. – 210 с.

9. Скакун О. Ф. Теория государства и права : учебник / О. Ф. Скакун. – Харьков : Консум, 2000. – 704 с.

10. Шопіна І. М. Щодо концептуальних підходів до визначення поняття правового регулювання / І. М. Шопіна // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 1055–1061 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/FP/2011-2/11simvpr.pdf>.

11. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. – Т. 1. Загальна частина / ред. колегія: В. Б. Авер'янов (голова) та ін. – К. : Юрид. думка, 2004. – 591 с.

12. Горьова С. Л. Норми адміністративного права (проблеми теорії та практики формотворення) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Горьова Світлана Леонідівна. – Х., 2000. – 151 с.

13. Засторожная О. К. Советский административный процесс : учеб. пособие / О. К. Засторожная. – Воронеж : ВГУ, 1985. – 100 с.

14. Бандурка О. М. Адміністративний процес : підручник / О. М. Бандурка, М. М. Тищенко. – К. : Літера ЛТД, 2001. – 336 с.

15. Алексеев С. С. Проблемы теории права : [курс лекций в 2 т. – Т. 1.] / С. С. Алексеев. – Свердловск : Свердл. юрид. ин-т, 1972. – 396 с.

16. Чуріков Д. С. Правова основа діяльності міліції у сфері обігу спеціальних засобів самооборони в Україні: особливості та шляхи вдосконалення [Електронний ресурс] / Д. С. Чуріков. – Режим доступу: <http://radnuk.info/statti/544-protses/14540-2011-01-18-04-01-40.html>.

Надійшла до редакції 23.04.2013

Махонин Ю. В. Правовое регулирование деятельности Управления борьбы с незаконным оборотом наркотиков Министерства внутренних дел Украины: вопрос нынешнего времени

На основании позиции ученых определено понятие правовое регулирование деятельности Управления борьбы с незаконным оборотом наркотиков Министерства внутренних дел Украины, а также сделан вывод о существовании трех групп правовых норм, которыми урегулирована деятельность Управления, и обращено внимание на преобладание ведомственных нормативно-правовых актов в системе правового регулирования деятельности Управления.

Ключевые слова: наркотические средства, психотропные вещества, незаконный оборот наркотиков, правовое регулирование, усовершенствование законодательства.

Mahonin Y. V. Legal adjusting of activity of Management of fight against illegal turnover of drugs of Ministry of internal affairs of Ukraine: question of present time

On the basis of position of scientists a concept is certain legal adjusting of activity of Management of fight against illegal turnover of drugs of Ministry of internal affairs of Ukraine, and also drawn conclusion about existence of three groups of legal

norms, Management activity, and displace attention, is well-regulated that on predominance of department normatively-legal acts in the system of the legal adjusting of Management activity.

Keywords: drugs, psychiatric substances, illegal drug circulation, legal regulation, improvement of legislation.

УДК 349.3

А. В. Пшонка

РОЛЬ КЕРІВНИКА У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОЇ МОТИВАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПРОКУРАТУРИ

Досліджено теоретичні питання, пов'язані з визначенням ролі керівника в організації діяльності працівників прокуратури. Досліджено діяльність керівника щодо формування позитивної мотивації працівників прокуратури.

Ключові слова: керівник, прокуратура України, мотивація, діяльність, класифікація керівників, принципи мотивації, лідерство, стиль управління, наукова організація праці.

Нагальна потреба посилення в Україні законності та правопорядку є передумовою зміцнення демократії в Україні та побудови дійсно правової держави, основним завданням якої є охорона та захист прав і свобод громадян. Провідним органом, на який покладено обов'язок щодо здійснення нагляду за додержанням та правильним застосуванням законів в Україні, охороною та захистом прав і свобод громадян, є прокуратура. Належний рівень діяльності органів прокуратури України щодо забезпечення законності в державі залежить, серед іншого, і від професіоналізму керівників органів прокуратури.

Питання, які тією чи іншою мірою пов'язані з дослідженням особливостей діяльності органів прокуратури, вивчалися вченими, серед яких можна назвати О. В. Агєєва, О. В. Анпілогова, О. М. Бандурку, Ю. М. Грошевого, А. Т. Комзюка, О. М. Литвака, В. І. Малюгу, В. В. Мурзу, С. І. Нечипоренка, Є. М. Поповича, І. Б. Протаса, В. П. Рябцева, Г. П. Середу, О. Ю. Синявську, М. К. Якимчука та ін. У працях зазначених науковців досліджувалися проблемні питання адміністративно-правового статусу органів прокуратури, особливості нормативно-правового забезпечення їх діяльності, пріоритетні напрямки оптимізації стилю управління, підвищення якості інформаційно-аналітичного забезпечення, надання соціально-правових гарантій працівникам тощо. Проте, хотілося б звернути увагу на недостатню розробленість на теоретичному рівні питання ролі керівника в органах прокуратури, що й обумовлює актуальність цієї статті.

© Пшонка А. В., 2013